

Abstrakt

Stále častěji zaznívá, že humanitární systém již vyčerpал svůj potenciál a stojí nad propastí. Objem prostředků, počet humanitárních organizací a počet zachráněných osob rok od roku rostou. Přesto se rozdíl mezi potřebami a reálnou humanitární asistencí neustále zvětšuje. Tradiční humanitární aktéři zatím bez úspěchu hledají způsoby, jak opravit systém, který kdysi dobře fungoval. Pokusy o finanční nebo institucionální reformu selhávají, diskuse o humanitárních principech hlavní aktéry znejišťuje. Tato práce ukazuje, že tradiční humanitární systém je pouze částí většího ekosystému humanitární asistence, a analyzuje, s jakými vnějšími vlivy se nedokáže v poslední dekádě vyrovnat a proč drobné korekce a opravy nestačí, a je proto nutná nová architektura celého systému. Autor identifikuje nové humanitární aktéry, se kterými tradiční systém nepočítá a z nich si vybírá spontánní dobrovolníky jako skupinu s dynamickým potenciálem a schopností vytvářet paralelní systémy vůči profesionálnímu krizovému řízení při katastrofách. Jelikož se jedná o podceňovaného a přehlíženého aktéra, autor zpřesňuje definici spontánního dobrovolnictví. S využitím případové studie Cajun Navy a zповědí ukrajinských zdravotnických záchranářů z doby nepokojů a ozbrojeného konfliktu na Ukrajině dochází autor k závěru, že tradiční systém, i přes potřebu reformy, má se svými tradičními aktéry a humanitárními (etickými) principy své místo při vybraných krizových situacích a naopak ztrácí svoji efektivnost a pružnost v situacích mimo konfliktní zónu a při konfrontaci s aktivismem spontánních dobrovolníků. Zvláštní pozornost věnuje autor situaci ozbrojeného konfliktu, kdy spontánní dobrovolníci vytvářejí bojové jednotky nebo se přímo zapojují do profesionálních armádních jednotek.

Klíčová slova: humanitární systém, humanitarismus, humanitární principy, spontánní dobrovolnictví, záchranný systém, krizový stav